

Historia klasycznej filozofii indyjskiej: szkoły niebramińskie (buddyzm, sceptycy i materialści)

Obok Grecji Indie są drugim ważnym obszarem na świecie, gdzie od starożytności rozwijała się filozofia. Niestety, filozofia indyjska – równie rozwinięta co filozofia zachodnia w podobnym okresie – pozostaje nadal mało zbadana, często niedoceniana i lekceważona, co wynika z nieznamomości jej bogactwa i złożoności. Jednak znaczenie filozofii indyjskiej było i pozostaje ogromne. Wywarła ona duży wpływ na cywilizacje w Azji, ale także na oddziaływała na filozofię zachodnią (np. Schopenhauer, Nietzsche itp.), a indyjska filozofia języka dała na przykład impuls do rozwoju zachodniego językoznawstwa i zachodniej refleksji filozoficznej nad językiem. Nie można więc poważnie zajmować się historią filozofii, nie uwzględniając myśli filozoficznej w Indiach z jej bogactwem idei i wątków.

Niniejszy projekt jest kontynuacją wcześniejszych badań w ramach wieloletniego przedsięwzięcia: *Historia klasycznej filozofii indyjskiej*. Badania te obejmują kompleksową analizę **wszystkich** nurtów klasycznej myśli rozwijającej się w Indiach od początków do XII w. n.e.

Nurty filozoficzne w Indiach dają się z grubsza podzielić na szkoły bramińskie, powiązane pośrednio np. z hinduizmem, i szkoły niebramińskie, takie jak determinizm (adźiwikizm), dżinizm, buddyzm, materializm i sceptycyzm. Należy przy tym pamiętać, że przykładowo buddyzm i dżinizm to zarówno religie, jak i rozbudowane systemy filozoficzne, które wypracowały także np. złożoną logikę. Część z tych szkół i nurtów filozoficznych była przedmiotem wcześniejszych badań i publikacji autora tego projektu. Niniejszy projekt skupia się na kolejnych nurtach, jeszcze nie uwzględnionych, czyli na buddyzmie, materializmie i sceptycyzmie.

Celem jest kompleksowa analiza właśnie tych trzech ważnych systemów filozoficznych. Badane będą początki tych nurtów, główne koncepcje, ich rozwój na przestrzeni dziejów, poglądy najważniejszych lub najciekawszych przedstawicieli tych systemów. Idee, jakie pojawiały się w filozofii indyjskiej w ramach tych trzech nurtów, zostaną także porównane z podobnymi koncepcjami obecnymi w filozofii zachodniej.

Rezultatem będzie m.in. kolejna monografia we wspomnianej serii: *Historia klasycznej filozofii indyjskiej. Część czwarta: szkoły niebramińskie (buddyzm, sceptycy i materialści)* oraz liczne artykuły.